

Målet för **Projektet Blåljus** är utveckla och stödja samverkan inom utbildning av blåljuspersonal. Projektet ska ta fram validerade utbildningsmoment som är anpassade efter de utbildningsbehov som identifieras för blåljusutbildningarna, och samtidigt undersöka vilka de bästa metoderna är för att möta dessa behov. Besök msb.se/blaljus för att läsa mer om arbetet med gemensamma utbildningsmoduler som bygger på Nationella vägledningar inom social oro och pågående dödligt våld.

Scenario samverkansövningen 2018. Foto: Carl-Oscar Jonson.

Verklig samverkan - Projekt Blåljus på MSB:s samverkansövning

Anlagda bränder, ett rave som urartar och en bussolycka. Ett våldsamt upplopp, en mindre bilolycka, och en singelolycka där flyktingar som fallit offer för smugglare skadas. Projekt Blåljus var på plats för att observera och utföra studier under samverkansövningen på Sandö.

Övningen ordnades för sjuttonde gången i år och har sina grunder i ett tidigare EU-projekt vars mål var att ta fram en samverkansövning.

– Samverkansövningen är en speciell övning och ett bra tillfälle att observera. Det är vanligare att yrkesverksamma runt om i Europa får öva ihop, men att studenter övar tillsammans på det här sättet är unikt, säger Sofia Jonsson.

Hon är lärare på MSB Sandö, deltagare i projektet Blåljus och var på plats under Sandös stora samverkansövning med deltagare från SMO-utbildningen (Skydd mot olyckor) på Sandö, polisutbildningen i Umeå och specialistutbildningen för ambulanssköterskor.

– Vilken av studentgrupperna som tar första initiativet beror på scenariot, är det upplopp det handlar om är det polisen som går in först. Även den här delegeringen ska de lösa under övningens gång, säger Sofia Jonsson.

Sofia Jonsson, MSB Sandö

Studenterna delas in i tvärgrupper och genomför de olika scenarierna i samma grupper under två dagar. För projekt Blåljus utgjorde sammansättningen av grupperna och förutsättningarna för övningen ett ypperligt tillfälle att studera hur övningar ska sättas upp, och vilka utbildningsmetoder eller moment som är ändamålsenliga.

Hur övar vi bäst?

Erik Prytz från Katastrofmedicinskt centrum var en av forskarna från projektet som inom ramen för Blåljus utförde bland annat enkätstudier. Precis efter att ett scenario bröts fick studenterna svara på en enkät med frågor om bland annat mental belastning och hur realistisk övningen var. Deltagarna fick också ange ett ID så att varje student kunde följas genom övningen.

Erik Prytz, KMC

– Vi har en variation i data som kommer från individens uppfattning om vad som är jobbigt och vad som är lätt, det vill vi statistiskt kunna kontrollera, säger Erik Prytz.

Under scenariot med den mindre omfattande bilolyckan gjordes även manipulation av själva scenariot. Hälften av studentgruppen fick ta hand om personer (markörer i övningsammanhang) med sminkat benbrott i handleden och ett stort jack i pannan, medan andra hälften fick omhänderta markörer i samma scenario men utan skadesmink.

– Det här gjorde vi för att titta på om markörernas utseende påverkar hur jobbigt studenterna tyckte att scenariot var, eller om realismen och inlevelsen påverkas avsevärt eller inte, förklarar Erik Prytz.

Projekt Blåljus deltog med enkätfrågor även i utvärderingsskedet, där målet är att titta mer på lärandet. Krävdes det någon samverkan och bidrog de andra aktörernas medverkan till lärandet? Är det bättre att jobba tillsammans? Även instruktörerna fick uppskatta hur mycket mental belastning de trodde att deras scenario skulle kräva av de olika studentgrupperna.

– Då kan vi jämföra instruktörernas förväntningar och studenternas upplevda belastning för att titta på hur väl de som planerar en övning kan förutse hur anpassningar av övningen kommer att utmana studenterna, säger Erik Prytz.

Förbättrad samverkan

Efter övningen går studenter och instruktörer igenom scenarierna och utvärderar övningen. Här deltog projekt Blåljus genom att testa ett simulatorsystem som stöd för utvärderingen. Kanske kan skademarkörskorten i simulatorsystemet underlätta återskapandet av scenariot, och bidra till en givande utvärdering. Det återstår att se nu när projekt Blåljus sammanfattar sina fynd från övningen.

Sofia Jonsson berättar att samverkan har förbättrats i regionen sedan 2011 då samverkansövningen inleddes;

Deltagarna fyllde i enkäter direkt efter att ett scenario var avslutat. Foto: Carl-Oscar Jonson.

förståelsen för varandras uppgifter har ökat hos studenterna.

– Det är ett tydligt tecken på att samverkan under utbildning har en effekt och positiv inverkan. Vi har också hört att studenterna på eget initiativ håller kontakten över aktörsgränserna, och det nätverkandet är något vi vill stödja även inom projektet, säger Sofia Jonsson.

